

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
149/19. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2019. december 3.

A C-482/17. sz. ügyben hozott ítélet
Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács

A Bíróság elutasítja a tűzfegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzését szigorító irányelv ellen a Cseh Köztársaság által benyújtott keresetet

Ezen irányelv érvényesen alapulhatott az EUM-Szerződésnek a belső piac megfelelő működésével kapcsolatos rendelkezésein

A Bíróság a 2019. december 3-án kihirdetett Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítéletében (C-482/17) elutasította a 2017/853 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹ (a továbbiakban: megtámadott irányelv) teljes vagy részleges megsemmisítése iránti keresetet, amely irányelvvel az Európai Parlament és a Tanács módosította a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló 91/477/EGK tanácsi irányelvet² (a továbbiakban: tűzfegyverekről szóló irányelv). A Bíróság kimondta, hogy az Európai Parlament és a Tanács által a megtámadott irányelvben hozott intézkedések nem sértik a Cseh Köztársaság által a keresetének alátámasztása érdekében hivatkozott hatáskör-átruházás, arányosság, jogbiztonság, bizalomvédelem és a hátrányos megkülönböztetés bizalmának elvét.

A határellenőrzéseknek a schengeni térségen belüli megszüntetése érdekében a tűzfegyverekről szóló irányelv a tűzfegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzésével, valamint a tagállamok közötti szállításával kapcsolatban harmonizált minimális szabályozási keretet hozott létre. E célból az említett irányelv rendelkezéseket tartalmaz a különböző kategóriába tartozó tűzfegyverek megszerzésének és tartásának feltételeire vonatkozóan, és emellett a közbiztonsági követelmények miatt előírja, hogy a tűzfegyverek bizonyos típusait be kell tiltani.

Bizonyos terrorcselekményeket követően az Európai Parlament és a Tanács 2017-ben elfogadta a megtámadott irányelvet annak érdekében, hogy szigorúbb szabályokat vezessen be a legveszélyesebb tűzfegyverek, a hatástalanított és a félautomata tűzfegyverek esetében. Ezzel egyidejűleg az említett irányelv bizonyos fegyverek szabad mozgásának elősegítésére is irányult, többek között jelölési szabályok meghatározása révén.

A félautomata fegyverekké alakított automata fegyvereket illetően, amelyek főszabály szerint tiltottak, a megtámadott irányelv olyan eltérést tartalmaz, amelynek feltételeit csak Svájc teljesíti, amely a schengeni térség részét képezi, és amelyre a tűzfegyverekről szóló irányelv alkalmazandó. Különösen azon feltételről van szó, hogy kötelező sorkatonai szolgálaton alapuló és az elmúlt 50 évben azt előíró katonai rendszernek kell fennállnia, hogy a hadsereget elhagyó személyeknek rendszerszerűen katonai tűzfegyvereket kell átadni.

A Cseh Köztársaság keresetet nyújtott be a Bíróság előtt a megtámadott irányelv teljes vagy részleges hatályon kívül helyezése iránt. Ebben az eljárásban a Cseh Köztársaságot Magyarország és Lengyelország támogatta, míg az Európai Parlamentet és a Tanácsot Franciaország és az Európai Bizottság támogatta.

¹ A fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló 91/477/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2017. május 17-i (EU) 2017/853 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2017. L 137., 22. o.; helyesbítések: HL 2018. L 311., 40. o., HL 2019. L 183., 14. o., HL 2019. L 292., 25. o.).

² A fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló, 1991. június 18-i 91/477/EGK tanácsi irányelv (HL 1991. L 256., 51. o.; magyar nyelvű kiadás 13. fejezet, 11. kötet, 3. o.; helyesbítés: HL 2009. L 14., 12. o.).

A hatáskör-átruházás elvének állítólagos megsértését illetően a Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy még ha az EUMSZ 114. cikkben alapuló valamely jogi aktus, így például a 91/477 irányelv az általa harmonizált területen már fel is számolt valamennyi kereskedelmi akadályt, ez nem foszthatja meg az uniós jogalkotót azon lehetőségtől, hogy a fenti rendelkezés alapján – a Szerződés által elismert általános érdekek védelmének biztosítására irányuló feladatára tekintettel – e jogi aktust a körülmények változásához vagy az ismeretek fejlődéséhez igazítsa. Ezen általános elvek közé tartozik a nemzetközi terrorizmus és súlyos bűncselekmények elleni küzdelem, valamint a közbiztonság biztosítása.

Ezt követően, mivel létező szabályozást módosító szabályozásról van szó, a Bíróság kifejtette, hogy az utóbbi jogalapjának megállapítása érdekében figyelembe kell venni az általa módosított létező szabályozást, különösen annak célját és tartalmát. Fennáll ugyanis annak a veszélye, hogy a módosító jogi aktus elszigetelt vizsgálata arra a paradox eredményre vezet, hogy míg e jogi aktust nem lehet az EUMSZ 114. cikk alapján elfogadni, az uniós jogalkotó ugyanezen normatív eredményt érheti el az eredeti jogi aktus hatályon kívül helyezésével, és annak egy új, az említett rendelkezés alapján elfogadott jogi aktusban történő teljes átdolgozásával. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy azon jogalapot, amelynek alapján a megtámadott irányelvet el kellett volna fogadni, mind a 91/477 irányelv által alkotott háttér, mind az utóbbi irányelvnek a megtámadott irányelv általi módosításaiból eredő szabályozás figyelembevételével kell meghatározni.

Végül a 91/477 irányelv céljának és tartalmának a megtámadott irányelv céljával és tartalmával való összehasonlítását követően a Bíróság megállapította, hogy mindkét irányelv a polgári felhasználásra szánt tűzfegyverek szabad mozgására vonatkozó tagállami rendelkezések közelítésének biztosítására irányul, miközben e szabadságot ezen áruk jellegének megfelelő biztonsági garanciák alkalmazásával szorítja korlátok közé, és hogy a megtámadott irányelv e tekintetben csak a 91/477 irányelv által az e két célkitűzés között megteremtett egyensúly kiigazítására szorítkozik annak érdekében, hogy azt a körülmények változásához igazítsa.

E tekintetben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az áruk biztonságával kapcsolatos szempontok harmonizációja egyike a belső piac megfelelő működésének biztosítása szempontjából alapvető tényezőknél, mivel az e területre vonatkozó eltérő szabályozások alkalmasak arra, hogy kereskedelmi akadályokat képezzenek. Márpedig mivel a tűzfegyvereknek az a sajátosságuk, hogy nemcsak a felhasználók számára, hanem a széles közönség számára is veszélyt jelentenek, a Bíróság hangsúlyozta, hogy az ezen áruk megszerzésére és tartására vonatkozó szabályozás keretében a közbiztonsági megfontolások elengedhetetleneknek tűnnek.

E feltételek mellett a Bíróság kimondta, hogy az uniós jogalkotó nem lépte túl az EUMSZ 114. cikk által részére biztosított mérlegelési mozgásteret azzal, hogy a megtámadott irányelvet e rendelkezés alapján fogadta el.

Az arányosság elvének állítólagos megsértése kapcsán a Bíróság megvizsgálta, hogy a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás kifejezetten előírta-e a Bizottság számára a megtámadott irányelvvel elfogadásával előirányzott intézkedésekre vonatkozó hatásvizsgálat elvégzését az említett intézkedések arányossága értékelésének lehetővé tétele érdekében.³ E vonatkozásban a Bíróság rámutatott, hogy a hatásvizsgálatok elkészítése a jogalkotási folyamat egyik szakaszát képezi, amelynek főszabály szerint akkor kell megvalósulnia, ha valamely jogalkotási kezdeményezés jelentős gazdasági, környezeti vagy társadalmi hatással járhat. E megállapodás szövegéből azonban nem következik, hogy ilyen vizsgálatot minden körülmények között el kell végezni.

A hatásvizsgálat elmaradása tehát nem minősülhet az arányosság elve megsértésének, ha az uniós jogalkotó olyan különös helyzetben van, amely szükségessé teszi annak mellőzését, azzal a feltétellel azonban, hogy elegendő olyan információval rendelkeznek, amely lehetővé teszi számára a tervezett intézkedések arányosságának értékelését.

³ A jogalkotás minőségének javításáról szóló, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti 2016. április 13-i intézményközi megállapodás (HL 2016. L 123., 1. o.).

Az ítélet ezt követő részében a Bíróság megállapította, hogy az uniós jogalkotónak számos elemzés és ajánlás állt a rendelkezésére, amelyek a Cseh Köztársaság érvelésében hivatkozott, tárgykörök összességét lefedték, és hogy az említett tagállam állításával ellentétben a kifogásolt intézkedések a fenti elemzésekre és ajánlásokra tekintettel nem tűnnek nyilvánvalóan nem megfelelőnek az uniós polgárok közbiztonságának biztosítására, illetve a polgári használatú tűzfegyverek belső piaca működésének elősegítésére irányuló célkitűzések szempontjából.

Következésképpen a Bíróság kimondta, hogy a jelen ügyben az uniós intézmények nem lépték túl azt a széles mérlegelési mozgásteret, amely ezen általuk elvégzendő, politikai, gazdasági és társadalmi jellegű összetett mérlegelések és értékelések elvégzése során őket megilleti. Végül a Bíróság elutasította a Cseh Köztársaságnak konkrétabban a megtámadott irányelv azon egyes rendelkezéseivel szemben felhozott érveit, amelyeket e tagállam az arányosság elvével, a jogbiztonság elvével és a megtámadott irányelv alkalmazása révén potenciálisan szigorúbb szabályozás hatálya alá kerülő tűzfegyver-tulajdonosok vagy tűzfegyvertartók egyes kategóriáit megillető jogos bizalom elvével, végül pedig a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével ellentétesnek tartott.

Az utóbbi elvet illetően a Bíróság többek között rámutat, hogy a Svájcra vonatkozó eltérés figyelembe veszi mind az említett ország kultúráját és hagyományait, mind pedig azt a körülményt, hogy e hagyományok folytán az említett állam az érintett személyek és fegyverek nyomon követése, illetve felügyelete tekintetében tapasztalattal és bizonyított képességgel rendelkezik, mely utóbbiak lehetővé teszik annak vélelmezését, hogy a megtámadott irányelv által követett közbiztonsági célok az említett eltérés ellenére elérhetők. Mivel nem tűnik úgy, hogy az Európai Unió bármely tagállama Svájjal összehasonlítható helyzetben lenne, nem valósul meg hátrányos megkülönböztetés.

EMLÉKEZTETŐ: A megsemmisítés iránti kereset az uniós intézmények uniós joggal ellentétes jogi aktusainak megsemmisítésére irányul. Bizonyos feltételek mellett a tagállamok, az európai intézmények és a magánszemélyek indíthatnak megsemmisítés iránti keresetet a Bíróság és a Törvényszék előtt. Az érintett intézménynek a jogi aktus megsemmisítése miatt esetleg kialakult joghézagot orvosolnia kell.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” 📠 (+32) 2 2964106